

Atmosfääriõhu kaitse seaduse jt teiste seaduste muutmise seadus (taastuenergia direktiivi muudatuste ülevõtmine)

§ 1. Atmosfääriõhu kaitse seaduse muutmine

Atmosfääriõhu kaitse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 79 lõige 6 tunnistatakse kehtetuks;

2) paragrahvi 120 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Vedelkütuste kohta esitatavad keskkonnanõuded, biokütuste, vedelate biokütuste ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumid, vedelkütuste keskkonnanõuetele vastavuse seire ja aruandmise korra ning biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste kasutamisest tuleneva kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemise määramise meetodika kehtestab saasteainete heitkoguste piiramise eesmärgil valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

3) paragrahvi 123¹ lõiked 3 ja 3¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kui tarnija vähendab kütuse elutsükli jooksul energiaühiku kohta tekkivate kasvuhoonegaaside heitkoguseid biokütuste abil, peavad need vastama käesoleva seaduse § 120 lõike 1 alusel kehtestatud kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumitele.“

(3¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumitele vastavuse tõendamise peab toimuma vedelkütuse seaduse §-s 2³ sätestatud tingimuste kohaselt.“;

4) paragrahvi 123¹ lõige 3² tunnistatakse kehtetuks;

5) paragrahvi 123³ lõiked 3–5 tunnistatakse kehtetuks.

§ 2. Ehitusseadustiku muutmine

Ehitusseadustikus tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 4 lõiget 5 täiendatakse pärast tekstiosa „vajalike konstruktsioonelementidega.“ tekstiosaga „Tehnosüsteemiks loetakse muuhulgas ka ehitise toimimiseks vajalikke päikeseenergiaseadmeid, soojuspumpasid ja energiasalvesteid, sealhulgas elektri- ja soojusenergia salvesteid, samuti vahendeid, mis on vajalikud selliste päikeseenergiaseadmete, soojuspumpade ja salvestite võrguga ühendamiseks ning taastuenergia integreerimiseks kütte- ja jahutusvõrkudesse.“;

2) paragrahvi 36 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

„(7) Kui alla 100 kW päikeseenergiaseadme ehitamisel rajatisena või hoone tehnosüsteemi osana ei ole pädev asutus andnud ehitusteatise menetluses kontrolli tulemusel haldusakti lõikes 6 viidatud tähtaja jooksul, siis võib alustada ehitamist.“;

3) ehitusseadustiku lisa 1 tabeli hoonete osa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

Teg evu s	Püstitamine Rajamine	Ümberehita mine, ainult tehnosüsteemi osa	Ümberehi tamine või laiendami ne kuni 33%	Laienda mine üle 33%	Osa asendamine samaväärsega	Lammutami ne
Hoone						
Elamu ja selle teenindamiseks vajalik hoone						
Ehitisealuse pinnaga 0–20 m ² ja kuni 5 m kõrge	Puudub	Puudub	Puudub	Puudub	Puudub	Puudub
Ehitisealuse pinnaga 20–60 m ² ja kuni 5 m kõrge	Ehituste atis ja ehituspr ojekt	Ehitusteatis	Ehitusteatis	Ehitus teatis ja ehitus projek t	Puudub	Ehituste atis ja ehituspr ojekt
Ehitisealuse pinnaga 0–60 m ² ja üle 5 m kõrge	Ehitusluba	Ehitusteatis ja ehituspro jekt	Ehitusteatis ja ehitusproje kt	Ehitusluba	Puudub	Ehitusluba
Ehitisealuse pinnaga üle 60 m ²	Ehitusluba	Ehitusteatis ja ehitusprojekt	Ehitusteatis ja ehitusprojekt	Ehitusluba	Puudub	Ehitusluba
Mitteelamu						
Ehitisealuse pinnaga 0–20 m ² ja kuni 5 m kõrge	Ehitusteatis	Puudub	Puudub	Ehitusteatis	Puudub	Ehitusteatis
Ehitisealuse pinnaga 20–60 m ² ja kuni 5 m kõrge	Ehituste atis ja ehituspr ojekt	Ehitusteatis ja ehituspro jekt	Ehitusteatis ja ehitusproje kt	Ehitus teatis ja ehitus projek t	Puudub	Ehituste atis ja ehituspr ojekt
Ehitisealuse pinnaga 0–60 m ² ja üle 5 m kõrge	Ehitusluba	Ehitusteatis ja ehituspro jekt	Ehitusteatis ja ehitusproje kt	Ehitusluba	Puudub	Ehitusluba
Ehitisealuse pinnaga üle 60 m ²	Ehitusluba	Ehitusteatis ja ehitusprojekt	Ehitusluba	Ehitusluba	Puudub	Ehitusluba

4) ehitusseadustiku lisa 1 alajaotise „Surveseadmed, gaasi- ja elektripaigaldised“ rida „Elektritootmisrajatis kuni 100 kW“ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

Elektrito otmisraj atis, kuni 100 kW	Ehitusteatis ja ehitusprojekt	Ehitusteatis ja ehitusprojekt	Ehitusteatis	Puudub	Ehitusteatis

5) ehitusseadustiku lisa 2 tabeli hoonete osa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

Teg evu s	Püstitamine rajamine	Ümberehitamine, ainult tehnosüsteemi osa	Ümberehitamine või laiendamine kuni 33%	Laiendamine üle 33%	Osa asendamine samaväärs ega	Kasutusotstarb e muutmine
Hoone						
Elamu ja selle teenindamiseks vajalik hoone						
Ehitisealuse pinnaga 0–20 m ² ja kuni 5 m kõrge	Puudub	Puudub	Puudub	Puudub	Puudub	Puudub
Ehitisealuse pinnaga 20–60 m ² ja kuni 5 m kõrge	Kasutusteatis	Kasutusteatis	Kasutusteatis	Kasutusteatis	Puudub	Kasutusteatis
Ehitisealuse pinnaga 0–60 m ² ja üle 5 m kõrge	Kasutusluba	Kasutuste atis ja ehitusproj ekt	Kasutuste atis ja ehitusproj ekt	Kasutusluba	Puudub	Kasutusteatis
Ehitisealuse pinnaga üle 60 m ²	Kasutusluba	Kasutusteatis ja ehitusprojekt	Kasutusteatis ja ehitusprojekt	Kasutusluba	Puudub	Kasutusteatis
Mitteelamu						
Ehitisealuse pinnaga 0–20 m ² ja kuni 5 m kõrge	Kasutusteatis	Puudub	Puudub	Puudub	Puudub	Puudub
Ehitisealuse pinnaga 20–60 m ² ja kuni 5 m kõrge	Kasutusteatis	Kasutusteatis	Kasutusteatis	Kasutusteatis	Puudub	Kasutusteatis
Ehitisealuse pinnaga 0–60 m ² ja üle 5 m kõrge	Kasutusluba	Kasutuste atis ja ehitusproj ekt	Kasutuste atis ja ehitusproj ekt	Kasutusluba	Puudub	Kasutusteatis
Ehitisealuse pinnaga üle 60 m ²	Kasutusluba	Kasutusteatis ja ehitusprojekt	Kasutusluba	Kasutusluba	Puudub	Kasutusteatis

6) ehitusseadustiku lisa 2 alajaotis „Surveseadmed, gaasi- ja elektripaigaldised“ rida „Elektritootmisrajatis kuni 100 kW“ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

Elektritootmisrajatis, kuni 100 kW	Kasutusteatis	Kasutusteatis	Kasutusteatis	Puudub

§ 3. Elektriturseaduse muutmine

Elektriturseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 3 täiendatakse punktidega 20¹, 37, 38, 39, 40, 41 ja 42 järgmises sõnastuses:
 „20¹) paindlikkusteenus – teenus, mis vähendab kulutõhusalt vajadust võrgu läbilaskevõimsust suurendada või asendada ja võrgu koormust juhtida ning aitab võrgul toimida, kaasates

elektriturule teiste hulgas taastuvatest energiaallikatest elektrienergia tootjaid, hajatootjaid, tarbimiskajas osalevaid turuosalisi, energiasalvestusega tegelevaid ettevõtjaid, süsteemijuhtimiseks reservvõimsuste pakkujaid, agregaatoreid ja soojusettevõtteid;

37) seisukord – näitaja, mis kirjeldab aku üldseisundit ja kindlaksmääratud jõudluse saavutamise suutlikkust võrreldes selle esialgse seisundiga;

38) laetustase – aku saadaolev mahutavus, mida väljendatakse protsendina nimimahutavusest;

39) võimsuse seadeväärtus – akujuhtimissüsteemis olev muutuvteave, mille alusel määratakse kindlaks aku seisukorra ja kasutuse optimeerimiseks vajalik elektrilise võimsuse režiim, milles aku peaks laadimise või tühjendamise ajal optimaalselt töötama;

40) nutilaadimine – laadimistoiming, mille käigus akusse suunatava elektrienergia kogust kohandatakse elektroonilise side kaudu saadud teabe alusel dünaamiliselt;

41) kahesuunaline laadimine – nutikas laadimistoiming, mille puhul saab elektrivoolu suunda muuta, võimaldades elektrivoolul akust voolata laadimispunkti, millega see on ühendatud;

42) üldsusele juurdepääsetav alternatiivkütuste taristu – alternatiivkütuste taristu, mis asub üldsusele avatud kohas või territooriumil, olenemata sellest, kas alternatiivkütuste taristu asub avalikul või eramaal ning kas kohaldatakse piiranguid või tingimusi kohale või valdusele juurdepääsuks, ning olenemata alternatiivkütuste taristu kasutamise suhtes kohaldatavatest tingimustest.“;

2) paragrahvi 58 täiendatakse lõikega 2² järgmises sõnastuses:

„(2²) Käesoleva paragrahvi lõike 2 kontekstis saab ühe tegevusloaga jaotus- või põhivõrguettevõtja liitumispunkti taga olla üks tootmiseseade.“;

3) paragrahvi 58⁴ täiendatakse lõigetega 4–6 järgmises sõnastuses:

„(4) Biokütustest, vedelatest biokütustest ja biomasskütustest toodetud energiale toetuskava kavandamisel:

1) tagatakse metsa biomassi astmeline kasutamine, lähtudes selle suurimast majanduslikust ja keskkonnaga seotud lisaväärtusest;

2) tagatakse, et toetust ei maksta saepalkide, vineeripakkude, tööstusliku ümarpuidu, kändude ja juurte kasutamiseks energia tootmisel.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punkti 1 ei kohaldata juhul, kui biokütustest, vedelatest biokütustest või biomasskütusest toodetud energiat on vaja energiavarustuskindluse tagamiseks või kui kohalik tööstussektor ei ole kvantitatiivselt või tehniliselt võimeline kasutama metsa biomassi energia tootmisest suurema majandusliku ja keskkonnavalase lisaväärtuse loomiseks, kui lähteained pärinevad järgmisest tegevusest:

1) metsamajandustegevus, mille eesmärk on tagada kommertskasutusele eelnev harvendamine või mida tehakse kooskõlas riigisisese õigusega metsa- või maastikutulekahjude ennetamiseks suure riskiga piirkondades;

2) sanitaarraie pärast dokumenteeritud looduslike häiringuid või

3) sellise puidu raie, mille omadused kohalike töötlemisrajatiste jaoks ei sobi.

(6) Toetust ei anta ega pikendada energiamajanduse korralduse seaduse § 2 lõike 21¹ tähenduses metsa biomassist toodetud elektrienergia tootmiseks ainult elektrienergia tootvatele käitistele, välja arvatud juhul, kui selline elektrienergia vastab vähemalt ühele järgmistest tingimustest:

1) seda toodetakse piirkonnas, mis on tahketest fossiilkütustest sõltuvuse tõttu kindlaks määratud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1056 kohaselt kehtestatud õiglase ülemineku territoriaalses kavas, ning see vastab energiamajanduse korralduse seaduse § 32² lõikes 14 sätestatud nõuetele;

2) selle tootmisel kasutatakse biomassist tekkinud süsihappegaasi kogumist ja säilitamist ning see vastab energiamajanduse korralduse seaduse § 32² lõikes 14 sätestatud nõuetele.“;

4) paragrahvi 59¹ lõiget 7 täiendatakse punktiga 2⁵ järgmises sõnastuses:
„2⁵) kauplemisperioodi kaupa hinnapiirkonnas tarnitud kasvuhoonegaaside heite määra ja nende prognoosid;“;

5) paragrahvi 93 täiendatakse lõikega 12 järgmises sõnastuses:
„12) Keskkonnaamet teostab järelevalvet ja tagab, et Eesti territooriumile paigaldatud uued ja asendatud üldsusele ligipääsmatud laadimispunktid võimaldavad kasutada nutilaadimise funktsioone ja asjakohasel juhul nutiarvestisüsteemide liidest ning kahesuunalise laadimise funktsioone kooskõlas määruse 2023/1804 artikli 15 lõigetes 3 ja 4 sätestatud nõuetega.“.

§ 4. Energiamaajanduse korralduse seaduse muutmine

Energiamaajanduse korralduse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 täiendatakse punktiga 15² järgmises sõnastuses:
„15²) istandik – on istandik Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2023. aasta määruse (EL) 2023/1115, milles käsitletakse teatavate raadamise ja metsade degradeerumisega seotud saaduste ja toodete liidu turul kättesaadavaks tegemist ja liidust eksportimist ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 995/2010 (ELT L 150, 9.6.2023, lk 206), artikli 2 punkti 11 tähenduses;“;

2) paragrahvi 2 punkt 21² muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„21²) muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütused – vedelad ja gaasilised kütused, milles sisalduv energia pärineb muudest taastuenergia allikatest kui biomass;“;

3) paragrahvi 2 punkti 26¹ täiendatakse pärast tekstiosa „elektrituruseaduse tähenduses“ tekstiosaga „, kes väljastab kõikide energiakandjate üleselt käesoleva seaduse § 32⁷ lõikes 1 nimetatud päritolutunnistusi ja haldab § 32¹⁰ lõikes 1 nimetatud elektroonilist andmebaasi“;

4) paragrahvi 2 täiendatakse punktidega 26⁵–26¹⁶ järgmises sõnastuses:
„26⁵) päikeseelektrisõiduk – mootorsõiduk, mille jõuülekanne sisaldab ainult mitteperifeerseid elektriseadmeid energiamuundurina koos elektrilise energiasalvestussüsteemiga, mida saab väljastpoolt laadida, ning mis on varustatud sõidukisse integreeritud päikesepaneelidega;

26⁶) energia summaarne lõpptarbimine – kogu energia, mis tarnitakse tööstus-, transpordi-, teenindus- ja põllumajandussektorile ning kodumajapidamistele, elektri- ja soojusenergia tarbimine energiasektoris elektri- ja soojusenergia tootmiseks ning elektri- ja soojuskaod jaotamisel ja ülekandmisel;

26⁷) süsteemi tõhusus – energiatõhusate lahenduste valimine, kui need võimaldavad ka kulutõhusat süsinikuheite vähendamise suundumust, lisapaindlikkust ja ressursside tõhusat kasutamist;

26⁸) taastuenergia – taastuvatest mittefossiilsetest allikatest pärit energia, nimelt tuuleenergia, päikeseenergia, geotermiline energia, osmootne energia, ümbritseva keskkonna energia, loodete, lainete ja muu ookeanienergia, hüdroenergia ning käesoleva seaduse § 32³ nõuetele vastavast biomassist, prügilagaasist, reoveepuhasti gaasist ja biogaasist toodetud energia;

26⁹) taastuvelektrienergia – taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia;

26¹⁰) osmootne energia – energia, mis tekib looduslikult kahe vedeliku, tavaliselt magevee ja soolase vee soolasisalduse erinevusest;

26¹¹) taastuenergiajaam – jaam, mis toodab elektrit tuuleenergiast (*tuuleelektrijaam*), päikeseenergiast (*päikeseenergiaseade*), geotermilisest energiast, osmootsest energiast, ümbritseva keskkonna energiast, loodete, lainete ja muust ookeanienergiast, hüdroenergiast või käesoleva seaduse § 32³ nõuetele vastavast biomassist, prügilagaasist, reoveepuhasti gaasist või biogaasist (*biometaanijaam*) või taastuenergia tootmiseks mitut eespool loetletud taastuenergia liiki kasutav elektrijaam;

26¹²) taastuvkütused – biokütused, vedelad biokütused, biomasskütused atmosfääriõhukaitse seaduse tähenduses ja muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütused;

26¹³) taastuvvesinik – vesinik, mis on toodetud taastuenergiast käesoleva seaduse § 2 punkti 26⁵ tähenduses;

26¹⁴) sünteetiline kütus – kütus, mis on toodetud sünteetiliste keemiliste protsesside abil;

26¹⁵) taastuv sünteetiline kütus – sünteetiline kütus, mis on toodetud taastuenergiast käesoleva seaduse § 2 punkti 26⁵ tähenduses.“;

5) paragrahvi 2 teksti täiendatakse punktidega 27² ja 27³ järgmises sõnastuses:

„27²) tööstuslik ümarpuit – saepalgid, vineeripakud, paberipuit (ümar või lõhutud), samuti kogu muu tööstuslikuks otstarbeks sobiv ümarpuit, välja arvatud ümarpuit, mille omadused, näiteks puuliik, mõõtmed, kõverus ja okslikkus, muudavad selle tööstuslikuks kasutamiseks sobimatuks, mille liikmesriigid on asjakohaste metsa- ja turutingimuste põhjal kindlaks teinud ja igakülgelt põhjendanud;

27³) tööstussektor – majanduse tegevusalade statistilise klassifikaatori (NACE REV. 2) B, C ja F jakku ning J jao 63 ossa liigitatud ettevõtjad ja tooted, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1893/2006;“;

6) paragrahvi 8 lõikes 1 asendatakse viide „2012/27/EL VIII lisa“ viitega „2023/1791 (EL) X lisa“;

7) paragrahvi 8 täiendatakse lõigetega 6 ja 7 järgmises sõnastuses:

„(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud aruande koostamise käigus analüüsib energiasäästu koordinaator kütte- ja jahutussektoris taastuvatest energiaallikatest energia tootmise ning heitsoojus- ja jahutusenergia kasutamise potentsiaali, mis sisaldab asjakohasel juhul piirkondade, mis sobivad sellise energia kasutuselevõtuks ja kus sellega seotud ökoloogiline risk on väike, ning väikeste majapidamisprojektide analüüsi. Hindamisel võetakse arvesse kättesaadavat ja majanduslikult teostatavat tehnoloogiat tööstuslikuks ja koduseks kasutuseks, et kehtestada vaheeesmärgid ja meetmed taastuenergia kasutamise suurendamiseks kütte- ja jahutussektoris ning asjakohasel juhul heitsoojus- ja heitjahutusenergia ulatuslikumaks kasutamiseks kaugküttes ja -jahutuses. Hindamise eesmärk on kehtestada pikaajaline riiklik strateegia kütte- ja jahutussektorist pärineva kasvuhoonegaaside heite ja õhusaaste vähendamiseks. Kõnealune hindamine tehakse kooskõlas energiatõhususe esikohale seadmise põhimõttega.

(7) Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus annab hoonete omanikele või üürnikele ning väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele teavet kulutõhusate meetmete ning rahastamisvahendite kohta, et suurendada taastuenergia kasutamist kütte- ja jahutussüsteemides. Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus esitab teabe ligipääsetavate ja läbipaistvate nõustamisvahendite kaudu.“;

8) paragrahvi 32¹ täiendatakse lõigetega 1¹ ja 1² järgmises sõnastuses:

„(1¹) Aastaks 2030 moodustab uuendusliku taastuenergiatehnoloogia osakaal vähemalt 5 protsenti uuest paigaldatud taastuenergia võimsusest.

(1²) Uuenduslik taastuvenergiatehnoloogia on taastuvenergia tootmise tehnoloogia, mis parandab võrreldavat tippasemel taastuvenergia tehnoloogiat vähemalt ühel viisil või muudab kasutatavaks veel täielikult turustamata või selge riskitasemega taastuvenergiatehnoloogia.“;

9) paragrahvi 32¹ täiendatakse lõigetega 5 ja 6 järgmises sõnastuses:

„(5) Aastaks 2030 moodustab muu kui bioloogilist päritolu taastuvkütus vähemalt 42 protsenti ja aastaks 2035 vähemalt 60 protsenti tööstussektoris lõppenergia tootmiseks ja muuks kui energiatootmiseks kasutatud vesinikust.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud muuks kui energiatootmiseks kasutamine tähendab kütuse kasutamist toorainena tööstuslikus protsessis, välja arvatud energia tootmine.“;

10) paragrahvi 32² täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Muudest kui bioloogilist päritolu taastuvkütustest toodetud energia võetakse arvesse sektoris, kus seda käesoleva paragrahvi lõike 2 järgi tarbitakse. Ilma et see piiraks lõikes 2 sätestatud, on võimalik spetsiaalse koostöölepingu kaudu kokku leppida, et ühes riigis tarbitavat muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütused võetakse täiel määral või osaliselt arvesse selle riigi taastuvenergia summaarses lõpptarbimises, kus need kütused toodeti. Nimetatud koostööleping peab sisaldama muude kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste kogust, mida arvestatakse tervikuna ja iga riigi kohta, ning kuupäeva, mil koostööleping hakkab toimima.“;

11) paragrahvi 32² lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Taastuvelektrienergia summaarne lõpptarbimine arvutatakse taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia kogusena, sealhulgas oma tarbeks toodetud taastuvenergia tarbijate ja taastuvenergia kogukondade ning muudest kui bioloogilist päritolu taastuvkütustest toodetud elektrienergia kogus. Taastuvelektrienergia summaarse lõpptarbimise arvutamisel tuleb välja arvata elektrienergia kogus, mis on varem toodetud pumphüdroelektriijaamades või muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste tootmiseks.“;

12) paragrahvi 32² lõiget 15 täiendatakse pärast tekstiosa „Käesoleva paragrahvi lõike 2 kohaldamisel“ tekstiosaga „ning investeringutoetuse või elektrituruseaduse §-des 59, 59⁴, 59⁵ ja 59⁶ sätestatud tegevustoetuse maksmisel.“;

13) paragrahvi 32² täiendatakse lõigetega 16–18 järgmises sõnastuses:

(16) Käesoleva seaduse § 32¹ lõikes 4 sätestatud osakaalu arvutamisel võetakse nimetajas arvesse lõppenergia tootmiseks ja muuks kui energiatootmiseks kasutatava vesiniku energiasisaldust, kuid ei võeta arvesse vesinikku:

- 1) mida kasutatakse vahesaadusena tavapäraste transpordikütuste ja biokütuste tootmiseks;
- 2) mis on toodetud tööstuslike jääkgaaside dekarboniseerimise teel ja mida kasutatakse nende konkreetsete gaaside asendamiseks, millest seda toodetakse;
- 3) mis on toodetud kõrvalsaadusena või saadud tööstusrajatiste kõrvalsaadustest.

(17) Käesoleva seaduse § 32¹ lõikes 4 sätestatud osakaalu arvutamisel võetakse lugejas arvesse tööstussektoris lõppenergia tootmiseks ja muuks kui energiatootmiseks kasutatavate muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuste energiasisaldust, kuid ei võeta arvesse muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuseid, mida kasutatakse vahesaadusena tavapäraste transpordikütuste ja biokütuste tootmiseks.

(18) Käesoleva paragrahvi lõigetes 14 ja 15 nimetatud nimetaja ja lugeja arvutamisel kasutatakse kütuste energiasisalduse väärtusi, millele viidatakse käesoleva seaduse § 32⁴ lõikes 7.“;

14) paragrahvi 32³ lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) põlismets ja muu metsamaa, täpsemalt kohalike puuliikidega mets ja muu metsamaa, kus ei ole selgeid märke inimtegevusest ja kus ökoloogilised protsessid ei ole olulisel määral häiritud, ning loodusmetsad, nagu need on määratletud riigis, kus mets asub;“;

15) paragrahvi 32³ lõike 1 punktis 2 asendatakse sõnad „bioloogilise mitmekesisusega“ sõnaga „elurikkusega“;

16) paragrahvi 32³ lõiget 1 täiendatakse punktiga 8 järgmises sõnastuses:
„8) nõmmed.“;

17) paragrahvi 32³ lõiget 3 täiendatakse punktiga 3 järgmises sõnastuses:

„3) biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste tootmine omamaise metsa biomassist peab olema kooskõlas kohustuste ja eesmärkidega, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/841 artiklis 4, ning abinõude ja meetmetega, mis on kirjeldatud määruse (EL) 2018/1999 artiklite 3 ja 14 kohaselt esitatud lõimitud riiklikus energia- ja kliimakavas.“;

18) paragrahvi 32³ lõike 4 punktid 2 ja 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) rahvusvahelise või riigisisese õiguse alusel või asjakohase pädeva asutuse poolt looduskaitsealadeks määratud maa-alad, sealhulgas märgalad, rohumaad, nõmmed ja turbaalad, on kaitstud eesmärgiga säilitada elurikkust ja ennetada elupaikade hävimist, kui ei esitata tõendeid, et asjaomase tooraine ülestötamine ei olnud nende looduskaitse eesmärkidega vastuolus;

3) ülestötamisel võetakse arvesse pinnase kvaliteedi, elurikkuse ja metsa pikaajalise tootmisvõime säilitamist või suurendatakse seda;“;

19) paragrahvi 32³ lõiget 4 täiendatakse punktidega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

„4) ülestötamine on kooskõlas metsa kestliku majandamise põhimõttega, sealhulgas hoidutakse kändude ja juurte kogumisest, põlismetsade ja loodusmetsade seisundi halvendamisest ja nende istandikeks muutmisest ning tundlike muldadega metsade ülestötamisest;

5) ülestötamine on kooskõlas suurte lageraiete ülemmääradega ning kohalikes tingimustes ja ökoloogiliselt sobivate lagupuidu eemaldamise ülemmääradega ning järgitakse selliste raiesüsteemide kasutamise nõudeid, mille puhul kahjulik mõju pinnase kvaliteedile, sealhulgas pinnase tihenemisele, samuti elurikkuse aspektidele ja elupaikadele, on võimalikult väike.“;

20) paragrahvi 32³ lõikes 9 asendatakse number „20“ numbriga „7,5“;

21) paragrahvi 32³ täiendatakse lõikega 9¹ järgmises sõnastuses:

„(9¹) Gaasilisi biomasskütuseid tootev käitis peab vastama käesolevas paragrahvis sätestatud nõuetele ja kriteeriumidele, kui biometaaniki keskmine voolukiirus on:

1) suurem kui 200 m³ metaaniekvivalenti tunnis, mõõdetuna standardtingimustele vastaval temperatuuril ja rõhul, nimelt temperatuuril 0 °C ja atmosfäärirõhul 1 bar;

2) suurem kui 200 m³, kui biogaas koosneb metaani ja mittepõleva muu gaasi segust, ümberarvutatuna metaani mahuosa põhjal segus.“;

22) paragrahvi 32³ lõiget 10 täiendatakse punktiga 4 järgmises sõnastuses:

„4) auditi jaoks ettevõtte tasandi siseprotsessidele tugineva kinnitatud avalduse, et metsa biomass ei pärine § 32³ lõike 1 punktides 1 ja 2, ning 4–7 ning lõike 6 punktis 1 nimetatud aladelt.“;

- 23)** paragrahvi 32⁷ lõiget 1 täiendatakse pärast tekstiosa „biometaani, vesiniku,“ tekstiosaga „sünteetilise kütuse,“;
- 24)** paragrahvi 32⁷ lõiget 2 täiendatakse pärast tekstiosa „Biometaani, vesiniku,“ tekstiosaga „sünteetilise kütuse,“;
- 25)** paragrahvi 32⁷ lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(3) Iga toodetud biometaani, vesiniku, sünteetilise kütuse, veeldatud biometaani või elektri-, soojus- või jahutusenergia megavatt-tunni kohta väljastatakse üks päritolutunnistus. Päritolutunnistuse standardühik on 1 MWh. Süsteemihaldaja võib jagada standardühiku murdosaks, tingimusel, et see on Wh kordne.“;
- 26)** paragrahvi 32⁷ lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(5) Tarbijale tarnitud ja tarbija tarbitud energiaühiku päritolu tõendamiseks kasutatakse vastavat liiki päritolutunnistust, võttes arvesse võrgu asjakohaseid omadusi. Kui energiat ei tarnita võrgu vahendusel, tuleb tõendamiseks tagada ka tõendatava energia füüsiline tarne tarbimiskohta. Nimetatud eesmärgil kasutatud päritolutunnistus märgitakse tarbimise tõendamiseks kustutatuks, mille järel seda enam kasutada ei saa.“;
- 27)** paragrahvi 32⁸ täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:
„(4¹) Muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuse päritolutunnistus väljastatakse, kui selline kütus vastab komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2023/1184, 10. veebruar 2023, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 ja kehtestatakse üksikasjalikke norme sisaldav liidu metoodika muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste tootmiseks, sätestatud nõuetele.“;
- 28)** paragrahvi 32⁹ lõike 1 punktist 1 jäetakse välja sõna „taastuvenergia“;
- 29)** paragrahvi 32⁹ lõiget 1 täiendatakse punktidega 7 ja 8 järgmises sõnastuses:
„7) energia edastusviis;
8) kütuse või energia süsinikuheite mahukus.“;
- 30)** paragrahvi 32⁹ lõike 2 punkti 1 täiendatakse pärast sõnu „on kehtestatud“ tekstiosaga „käesoleva seaduse §-s 32³“;
- 31)** paragrahvi 32⁹ lõike 2 punkt 4 tunnistatakse kehtetuks;
- 32)** paragrahvi 32⁹ täiendatakse lõigetega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:
„(4) Vesiniku või sünteetilise kütuse tootmise kohta väljastatud päritolutunnistustel esitatakse:
1) toodetud kütuse tüüp käesoleva paragrahvi lõike 5 kohaselt;
2) kütuse alumine kütteväärtus;
3) muud kui bioloogilist päritolu taastuvkütuse puhul teave kütuse energiaühiku vastavuse kohta kriteeriumitele, mis on kehtestatud komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2023/1184, 10. veebruar 2023, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 ja kehtestatakse üksikasjalikke norme sisaldav liidu metoodika muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelate ja gaasiliste transpordikütuste tootmiseks.“

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punktis 1 nimetatud toodetud kütuse tüüp on muu kui bioloogilist päritolu taastuvvesinik, muud kui bioloogilist päritolu taastuvat päritolu sünteetilised kütused, taastuvvesinik käesoleva seaduse § 2 lõike 26⁷ tähenduses, taastuvatest energiaallikatest toodetud sünteetiline kütus, muu vesinik või sünteetiline kütus.“;

33) paragrahvi 32¹⁰ lõike 1 lõppu lisatakse lause järgmises sõnastuses:

„Süsteemihaldaja loob elektroonilise ühenduse liidu andmebaasiga, et tagada andmevahetus taastuvatest energiaallikatest toodetud gaasi eest riigisiselt väljastatud ja tarbimise tõendamiseks kustutatud päritolutunnistustest.“;

34) paragrahvi 32¹⁰ lõike 2 lõppu lisatakse lause järgmises sõnastuses:

„Alla 50 kW võimsusega tootmiseseadmete korral ja taastuvenergiakogukondadele rakendatakse soodustingimustel registreerimistasusid.“;

35) paragrahvi 32¹⁰ täiendatakse lõikega 9¹ järgmises sõnastuses:

„(9¹) Elektrienergia ja sünteetiliste kütuste tarnija ning gaasi, sealhulgas vesiniku ja biometaanu võrgust tarnija esitab tarbijale andmed päritolutunnistustega tõendatud osa kohta ja päritolutunnistustega tõendamata osa kohta, kasutades põhivõrguettevõtja avaldatud segajääki.“;

36) paragrahvi 32¹⁰ lõiget 10 täiendatakse pärast sõnu „vähempakkumise korras“ tekstiosaga „või kui tootja tõendab süsteemihaldurile, et müüb energiat kas konkurentsitingimustes või taastuvelektri müügilepinguga, ning süsteemihaldaja väljastab ja kannab üle energiakogusele vastavad päritolutunnistused asjakohases lepingus märgitud tarnijale või kustutab lepingus märgitud tarbija kasuks“;

37) paragrahvi 32¹⁰ lõige 13 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(13) Süsteemihaldaja loob elektroonilise ühenduse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2018/2001 nimetatud liidu andmebaasiga, et tagada andmevahetus taastuvatest energiaallikatest toodetud gaasi eest riigisiselt väljastatud ja tarbimise tõendamiseks kustutatud päritolutunnistustest.“;

38) täiendatakse peatükki 8³ „Taastuvenergia kasutuselevõtu kiirendamine“ § 32¹⁵ – § 32¹⁹.,,

§ 32¹⁵. Taastuvenergia alad

(1) Taastuvenergia ala on käesoleva seaduse tähenduses riiklikust energia- ja kliimakavast lähtudes taastuvenergia eesmärgi saavutamiseks vajalik taastuvenergiajaama ja sellega seotud taristu ala maismaal või merealal.

(2) Taastuvenergia alade kaardistamise ja kaardistuse ajakohastamise korraldab Kliimaministeerium.

(3) Taastuvenergia eelisarendusala on taastuvenergia ala maismaal, mis vastab järgmistele tingimustele:

1) ala sobivus tuuleelektrijaama rajamiseks on tuvastatud tuuleelektrijaama rajamise eelduseks olevas kehtestatud detailplaneeringus või eriplaneeringus, millele on tehtud keskkonnamõju strateegiline hindamine ja millel puudub oluline piiriline keskkonnamõju;

2) alal tuuleelektrijaama rajamisega kaasnevate oluliste mõjude leevendamiseks on asjakohased ja piisavad leevendusmeetmed;

3) ala on väljaspool kaitseala, hoiuala, püsielupaika, vääriselupaika, hüvitusala, ranna ja kalda piiranguvööndit, I ja II kategooria taimeliikide kasvukohti, kaitstavat looduse üksikobjekti ja Natura elupaigatüüpe, mis asuvad väljaspool kaitstavaid alasid;

4) keskkonnamõju strateegilisel hindamisel ei ole alal tuvastatud peamisi lindude ja käsitiivaliste rändeteid.

§ 32¹⁶. Taastuenergia projekti menetlus

(1) Taastuenergia projekti menetlus koosneb taastuenergiajaama, vajaliku taristu ja samas asukohas asuva salvestusseadme rajamiseks, käitamiseks, ajakohastamiseks ning võrguga ühendamiseks (edaspidi *taastuenergiajaama rajamine*) vajalike tegevuslubade, eeskätt ehitusloa, ehitusteatise, meretuulepargi hoonestusloa, kasutusloa, kasutusteatise ja keskkonnakaitse lubade menetlusest ning asjakohasel juhul keskkonnamõju hindamisest.

(2) Taastuenergiajaama ajakohastamine on taastuenergiat tootva jaama ja selle võrguga ühendamiseks vajalike ehitiste uuendamine, sealhulgas paigaldiste või käitamisüsteemide ja seadmete täielik või osaline asendamine tootmisvõimsuse asendamiseks või paigaldise võimsuse või tõhususe suurendamiseks.

(3) Taastuenergiajaamaga samas asukohas paiknev salvestusseade koosneb energiasalvestusseadmest ja taastuenergiajaamast, mis on ühendatud sama võrgu juurdepääsupunkti.

(4) Taastuenergia projekti menetluse kestuse hulka ei loeta:

1) käesoleva seaduse § 32¹⁷ lõikes 3 nimetatud taotluse täielikkuse hindamise ja puuduste kõrvaldamise aega;

2) taastuenergiajaama ehitamise või ajakohastamise aega;

3) taastuenergiajaama võrgutaristuga ühendamiseks, võrgu stabiilsuse, töökindluse ja ohutuse tagamiseks tehtavate tegevuste aega;

4) projekti menetlusega seotud õiguskaitsevahendite kasutamise aega.

(5) Taastuenergia projekti menetluse kestusele käesoleva seaduse §-s 32¹⁹ seatud tähtaegade jooksul tehakse kõik projekti elluviimiseks vajalikud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud menetlused.

§ 32¹⁷. Taastuenergia projekti menetluse alustamine

(1) Taastuenergia projekti menetluse käesoleva seaduse §-s 32¹⁹ nimetatud tähtaja kulgemine algab taastuenergia projektide loamenetluse kontaktpunkti kaudu sellekohase taotluse esitamisest:

1) maismaal ehitusloa taotluse või ehitusteatise esitamisest. Kui kavandatav tegevus eeldab keskkonnakaitse luba, tuleb ehitusloa taotluse või ehitusteatise esitamisel esitada ka keskkonnakaitse loa taotlus. Võimaliku kaasneva ebasoodsa keskkonnamõju korral tuleb ehitusloa taotlusele või ehitusteatisele ja keskkonnakaitse loa lisada andmed leevendusmeetmete kohta;

2) merel meretuulepargi hoonestusloa taotluse menetlusse võtmisest.

(2) Taastuenergia projektide loamenetluse kontaktpunkti ülesandeid täidab ehitisregister.

(3) Taastuenergia projekti menetluses hinnatakse enne tegevusloa taotluse menetlusse võtmist taotluse täielikkust järgmiselt:

1) kui taastuenergia projekti elluviimiseks tuleb taotleda keskkonnakaitseleuba, teeb Keskkonnaamet keskkonnakaitseleuba taotluse menetlusse võtmise otsuse 30 päeva jooksul taotluse esitamisest, hinnates esitatud andmed on loa menetluse algatamiseks nõuetekohased, ning annab vajaduse korral tähtaja puuduste kõrvaldamiseks;

2) kui taastuenergia projekti elluviimiseks taotletakse meretuulepargi hoonestusleuba, teeb Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet taotluse esitamisest 90 päeva jooksul menetlusse võtmise otsuse, hinnates, kas esitatud taotlus ja andmed on hoonestusleuba menetluse algatamiseks nõuetekohased, ning annab vajaduse korral tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Tähtaja kestuse hulka ei loeta konkureerivate hoonestusleubade taotluste menetlusega seotud toiminguid.

(4) Kui Keskkonnaamet ei ole käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 1 nimetatud juhul 30 päeva jooksul teinud taotluse läbi vaatamata jätmise otsust, loetakse taotlus menetlusse võetuks.

§ 32¹⁸. Taastuenergia projekti menetlemine

(1) Taastuenergia projekti menetlus koosneb projekti elluviimiseks vajaliku tegevusloa ja keskkonnamõju hindamise menetlusest asjakohase tegevusloa taotlemist ja andmist ning keskkonnamõju hindamist reguleerivate normide alusel käesolevas seaduses sätestatud erisustega.

(2) Kui taastuenergia projekti elluviimiseks taotletava tegevusloa andmiseks on vajalik keskkonnamõju hindamine, tehakse projekti menetluses üks keskkonnamõju hindamise algatamise otsus ja tehakse üks kõikide tegevusleubade andmiseks vajalikku teavet koondav keskkonnamõju hindamine.

(3) Keskkonnamõju hindamist ei algatata järgmiste taastuenergia projektide menetluses:

1) ehitistele päikeseenergiaseadmete ja samas asukohas paiknevate energiasalvestite paigaldamine;

2) päikeseenergiaseadmete ajakohastamine, kui sellega ei suurene kasutatav ala ega kaasne lisaleevendusmeetmete võtmise vajadust.

(4) Taastuenergia projekti elluviimiseks vajaliku tegevusloa, välja arvatud meretuulepargi hoonestusleuba, taotluse menetleja teeb otsuse keskkonnamõju hindamise algatamise või algatamata jätmise kohta 30 päeva jooksul tegevusloa taotluse menetlusse võtmisest.

(5) Kui ehitusloa menetluses keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lõike 2 või 2¹ kohase eelhinnangu andmise käigus selgub keskkonnamõju hindamise algatamise vajadus ja taastuenergia projekti elluviimiseks on vaja taotleda ka keskkonnakaitseleuba, teeb ehitusloa andja:

1) ettepaneku Keskkonnaametile ühise keskkonnamõju hindamise algatamiseks;

2) keskkonnamõju hindamise algatamise otsuse, kui käesoleva lõike punktis 1 nimetatud ettepaneku alusel Keskkonnaamet keskkonnamõju hindamist ei algata.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 5 punktides 1 ja 2 nimetatud juhul peatub ehitusloa menetlus kuni keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise või keskkonnamõju hindamise aruande nõuetele vastavaks tunnistamise otsuse tegemiseni.

(7) Käesoleva seaduse §-s 32¹⁹ nimetatud taastuenergiaprojekti menetluse tähtaja kulgemine lõpeb, kui kõigi taastuenergiajaama rajamiseks vajalike tegevusleubade menetlus on lõppenud.

§ 32¹⁹. Taastuenergia projekti menetluse kestus

(1) Maismaale rajatava taastuenergiajaama projekti menetluse kestus on:

- 1) kuni kaks aastat;
- 2) alla 150 kW võimsusega taastuenergiajaama rajamisel kuni üks aasta;
- 3) taastuenergiajaamaga samas asukohas asuva salvestusseadme või võrguühenduse rajamisel kuni üks aasta;
- 4) taastuenergiajaama ajakohastamisel kuni üks aasta.

(2) Merealale rajatava taastuenergiajaama projekti menetluse kestus on:

- 1) kuni kolm aastat;
- 2) alla 150 kW võimsusega taastuenergiajaama rajamisel kuni kaks aastat;
- 3) taastuenergiajaamaga samas asukohas asuva salvestusseadme või võrguühenduse rajamisel kuni kaks aastat;
- 4) taastuenergiajaama ajakohastamisel kuni kaks aastat.

(3) Käesoleva seaduse § 32¹⁵ lõikes 3 nimetatud eelisarendusalale rajatava taastuenergiajaama projekti menetluse kestus on:

- 1) kuni üks aasta;
- 2) alla 150 kW võimsusega taastuenergiajaama rajamisel kuni kuus kuud;
- 3) taastuenergiajaamaga samas asukohas asuva salvestusseadme või võrguühenduse rajamisel kuni kuus kuud;
- 4) taastuenergiajaama ajakohastamisel kuni kuus kuud.

(4) Käesolevas paragrahvis nimetatud tähtaegu on võimalik põhjendatud juhul ja erakorraliste asjaolude tuvastamisel pikendada järgmiselt:

- 1) lõike 1 punktis 1, lõike 2 punktis 1 ja lõike 3 punktis 1 nimetatud tähtaega kuni kuus kuud;
- 2) lõike 1 punktides 2–4, lõike 2 punktides 2–4 ja lõike 3 punktides 2–4 nimetatud tähtaega kuni kolm kuud.

§ 32²⁰. Eelisarendusalale rajatava taastuenergiajaama projekti loamenetluse erandid

(1) Eelisarendusalale kavandatud tuuleelektrijaama loamenetluses kontrollib tegevusloa taotluse menetleja muuhulgas järgmisi asjaolusid:

- 1) kas kavandatava projektiga ei kaasne ettenägematut olulist keskkonnamõju, sealhulgas piiriülest keskkonnamõju, millega ei ole arvestatud käesoleva seaduse § 32¹⁵ lõike 3 punktis 1 nimetatud keskkonnamõju strateegilisel hindamisel;
- 2) kas kavandatava projekti mõju leevendusmeetmed on asjakohased ja piisavad.

(2) Eelisarendusalale kavandatud tuuleelektrijaama loamenetluses võib keskkonnamõju hindamise algatada üksnes juhul, kui:

- 1) projekt avaldab tõenäoliselt ettenägematut olulist keskkonnamõju, mida ei olnud võimalik ette näha varasemal keskkonnamõju strateegilisel hindamisel;
- 2) käesoleva lõike punktis 1 nimetatud mõju leevendamiseks ei ole piisavaid leevendusmeetmeid või hüvitusmeetmeid juhul, kui võimalikku kahju kaitsealusele liigile või looduslikult esinevale linnuliigile ei ole võimalik täielikult leevendada;
- 3) käesoleva lõike punktides 1 ja 2 nimetatud asjaolud on selgelt tõendatud.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul tehakse keskkonnamõju hindamise algatamise otsus 30 päeva jooksul tuuleelektrijaama tegevusloa taotluse menetluse algusest. Keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise korral selle kohta eraldi otsust ei tehta.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul viiakse keskkonnamõju hindamine läbi kuni kuue kuu või erakorraliste asjaolude ilmnemisel kuni ühe aasta jooksul keskkonnamõju hindamise algatamise otsuse tegemisest.“;

39) seadust täiendatakse §-dega 40¹ ja 40² järgmises sõnastuses:

„§ 40¹. Taastuenergiaalade kaardistamise sätete kohaldamine

Kliimaministeerium korraldab 2025. aasta 21. maiks käesoleva seaduse § 32¹⁵ lõikes 2 nimetatud taastuenergiaalade kaardistuse koostamise.

§ 40². Taastuenergia projekti menetluse sätete kohaldamine

(1) Kui taotleja on enne käesoleva sätte jõustumist esitanud taastuenergia projekti elluviimiseks vajaliku ehitusloa ja keskkonnakaitseloa taotluse, tehakse nende tegevuslubade menetluses keskkonnamõju hindamise vajalikkuse selgumise korral ainult üks keskkonnamõju hindamise algatamise otsus, kui:

1) taotleja seda vähemalt ühes loamenetluses taotleb ja

2) kummagi loa menetluses ei ole enne käesoleva sätte jõustumist tehtud keskkonnamõju hindamise algatamise või algatamata jätmise otsust.

(2) Kui taotleja on enne käesoleva sätte jõustumist esitanud taastuenergia projekti elluviimiseks vajaliku keskkonnakaitseloa taotluse, aga ei ole esitanud ehitusloa taotlust, tehakse taastuenergia projekti elluviimiseks vajalike tegevuslubade menetluses keskkonnamõju hindamise vajaduse selgumise korral ainult üks keskkonnamõju hindamise algatamise otsus, kui:

1) taotleja seda keskkonnakaitseloa taotluse menetluses taotleb;

2) keskkonnakaitseloa menetluses ei ole enne käesoleva sätte jõustumist tehtud keskkonnamõju hindamise algatamise või algatamata jätmise otsust ja

3) taotleja esitab ehitusloa taotluse ning koos sellega taotluse ühiseks keskkonnamõju hindamiseks.

(3) Kui taotleja on enne käesoleva sätte jõustumist esitanud taastuenergia projekti elluviimiseks vajaliku ehitusloa taotluse ja projekti elluviimiseks on vajalik keskkonnakaitseluba, aga taotleja ei ole keskkonnakaitseloa taotlust esitanud, tehakse taastuenergia projekti elluviimiseks vajalike tegevuslubade menetluses keskkonnamõju hindamise vajalikkuse selgumise korral ainult üks keskkonnamõju hindamise algatamise otsus, kui:

1) taotleja seda ehitusloa taotluse menetluses taotleb;

2) ehitusloa menetluses ei ole enne käesoleva sätte jõustumist tehtud keskkonnamõju hindamise algatamise või algatamata jätmise otsust ja

3) taotleja esitab keskkonnakaitseloa taotluse ning koos sellega taotluse ühiseks keskkonnamõju hindamiseks.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 nimetatud keskkonnamõju hindamise algatamise või algatamata jätmise otsustab Keskkonnaamet.

(5) Kui avaliku veekogu ja majandusvööndi piiritletud alal tehakse tuulepargi hoonestusloa menetlus ehitusseadustiku §113¹ lõikes 1 nimetatud hoonestusloa menetlusena, ei loeta hoonestusloa menetluse aega taastuenergia projekti menetlusaja sisse.

(6) Käesoleva seaduse § 32²⁰ ei kohaldata enne käesoleva sätte jõustumist algatatud taastuenergia projekti loamenetlusele.

(7) Käesoleva seaduse §-e 32¹¹, 32¹³ ja 32¹⁴ kohaldatakse alates 2022. aasta 30. detsembrist esitatud tegevusloa taotluse menetluses.“.

§ 5. Kaugkütteseaduse muutmine

1) Kaugkütteseaduse § 4 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Soojusettevõtja avaldab oma veebilehel järgmise teabe:

- 1) kaugküttevõrgus kasutatud taastuvast energiaallikast toodetud soojuse osakaal lõpptarbimises kalendriaasta kaupa;
- 2) tõhusa koostootmise režiimil toodetud soojuse osakaal lõpptarbimises kalendriaasta kaupa;
- 3) jääksoojuse osakaal lõpptarbimises kalendriaasta kaupa;
- 4) eelneva kalendriaasta keskmine suhteline soojuskadu võrgus koos sama aasta tarbimistihedusega.“.

§ 6. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse muutmine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 28¹ pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 28¹. Taastuenergia projekti keskkonnamõju hindamise erandid“;

2) paragrahvi 28¹ lõiked 1–8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Käesolevas paragrahvis sätestatud erandeid kohaldatakse energiamajanduse korralduse seaduse § 32¹⁶ lõikes 1 nimetatud taastuenergia projekti keskkonnamõju hindamisele.

(2) Kui otsustaja teeb keskkonnamõju hindamise algatamise otsuse, esitab arendaja otsustajale keskkonnamõju hindamise programmi otsustaja määratud tähtaja jooksul.

(3) Maismaale rajatava taastuenergia projekti korral keskkonnamõju hindamise programmi avalikustamist ei korraldata. Otsustaja edastab taastuenergiajaama keskkonnamõju hindamise programmi viivitamata asjaomastele asutustele seisukoha esitamiseks ning keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 46 lõikes 1 nimetatud isikutele ettepanekute esitamiseks.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud seisukohad ja ettepanekud esitatakse 14 päeva jooksul keskkonnamõju hindamise programmi saamisest arvates otsustajale, kes edastab need 14 päeva jooksul arendajale koos oma seisukohaga keskkonnamõju hindamise programmi kohta, arvestades lõikes 3 nimetatud seisukohti ja ettepanekuid.

(5) Arendaja koostöös juhteksperdi või eksperdirühmaga teeb keskkonnamõju hindamise programmis käesoleva paragrahvi lõike 4 kohaselt esitatud seisukohtade ja ettepanekute alusel vajalikud parandused ja täiendused, selgitab nendega arvestamist või arvestamata jätmist, vastab

seisukohtade ja ettepanekute esitajatele ning esitab programmi otsustajale nõuetele vastavaks tunnistamiseks otsustaja määratud tähtaja jooksul.

(6) Otsustaja kontrollib maismaale rajatava taastuenergiajaama projekti keskkonnamõju hindamise programmi nõuetele vastavust 14 päeva jooksul pärast keskkonnamõju hindamise programmi saamist.

(7) Otsustaja määrab arendajale tähtaja käesoleva seaduse § 18 lõike 6 kohaseks täiendatud programmi nõuetele vastavuse kontrollimiseks esitamiseks, § 20 lõike 1 kohaseks keskkonnamõju hindamise aruande koostamiseks ning § 22 lõike 1 kohaseks nõuetele vastavaks tunnistamiseks esitamiseks.

(8) Nõuetele vastavaks tunnistatud keskkonnamõju hindamise programmiga määratud keskkonnamõju hindamise käigus kogutava teabe ulatust ei laiendata.“;

3) paragrahvi 28¹ täiendatakse lõigetega 9–12 järgmises sõnastuses:

„(9) Merealale rajatava taastuenergiajaama projekti korral määrab otsustaja lisaks käesoleva paragrahvi lõikele 7 ka käesoleva seaduse § 18 lõikes 1 sätestatud tähtaja.

(10) Maismaale rajatava taastuenergiajaama projekti korral määrab otsustaja lisaks käesoleva paragrahvi lõikele 7 ka käesoleva seaduse § 21 lõikes 5 sätestatud tähtaja.

(11) Kui arendaja ei ole esitanud otsustaja määratud tähtaja jooksul käesoleva paragrahvi lõike 2 või 5 kohaselt keskkonnamõju hindamise programmi või lõike 7, 9 või 10 või käesoleva seaduse § 22 lõike 9 kohaselt keskkonnamõju hindamise aruannet, jätab otsustaja keskkonnamõju hindamise aluseks olnud tegevusloa taotluse läbi vaatamata ja lõpetab haldusmenetluse.

(12) Taastuenergia projekti keskkonnamõju hindamisel ei kohaldata käesoleva seaduse § 11 lõikeid 2, 2¹, 2² ja 7 ning § 18 lõiked 7 ja 8.“;

4) paragrahvi 28² pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 28². Taastuenergiajaama ajakohastamise keskkonnamõju hindamise erand“;

5) paragrahvi 28² lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Käesolevas paragrahvis sätestatud erandeid kohaldatakse energiamajanduse korralduse seaduse § 32¹⁶ lõikes 2 nimetatud taastuenergiajaama ajakohastamise keskkonnamõju hindamise menetluses.“;

6) paragrahvi 28² täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Merealal asuva taastuenergiajaama ajakohastamise projekti keskkonnamõju hindamisel kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 28¹ maismaal asuva taastuenergiajaama keskkonnamõju hindamisele sätestatud erandeid.“;

7) paragrahvi 28² lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

8) paragrahvi 28² täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Käesoleva seaduse § 6 lõike 2¹ kohane eelhinnang sisaldab vaid taastuenergiajaama ajakohastamisega kaasnevat keskkonnamõju.“;

9) paragrahvi 28² lõiked 4 ja 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Keskkonnamõju hindamise algatamise otsus sisaldab keskkonnamõju hindamise käigus kogutava teabe ulatust, mis piirdub ajakohastamisest eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga võrreldes olemasoleva taastuenergiajaamaga, arvestades tegevusloa taotluse menetlemise tähtaega.

(5) Juhtekspert või eksperdirühm koostöös arendajaga koostab keskkonnamõju hindamise aruande, juhindudes keskkonnamõju hindamise algatamise otsusest, ning esitab aruande otsustajale avaliku väljapaneku korraldamiseks ja asjaomastelt asutustelt seisukoha küsimiseks otsustaja määratud tähtajaks.“;

10) paragrahvi 28² lõige 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(8) Arendaja saadab otsustaja määratud tähtaja jooksul elektrooniliselt või liht- või tähtkirjaga keskkonnamõju hindamise aruande kohta esitatud ettepanekute või vastuväidete arvesse võtmise selgituse või arvestamata jätmise põhjenduse ning küsimuste vastused isikutele ja asjaomastele asutustele ning esitab aruande otsustajale nõuetele vastavuse kontrollimiseks.“;

11) paragrahvi 28² lõige 12 tunnistatakse kehtetuks.

§ 7. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2025. aasta 21. mail.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn „...“ 2024

Algatab Vabariigi Valitsus „...“ 2024

allkirjastatud digitaalselt